

Alternativní indikátory – HAPPY PLANET INDEX & HUMAN DEVELOPEMENT INDEX

HUMAN DEVELOPEMENT INDEX – index lidského rozvoje

V 80. a 90. letech 20.století probíhala diskuze o kvalitě lidského života a možnostech způsobu měření této kvality. Z této debaty vytanula myšlenka Indexu lidského rozvoje (HDI), který je od roku 1990 uveřejňovaný ve Zprávě o lidském rozvoji (Human development report). Tu každoročně vydává Rozvojový program OSN.

HDI je vypočítáván na základě tří kategorií faktorů:

- lidské zdraví (průměrná očekávatelná délka života jedince při narození)
- úroveň vzdělanosti (2/3 podíl gramotného obyvatelstva + 1/3 kombinovaný podíl populace příslušné věkové skupiny navštěvující školy 1., 2. a 3. stupně)
- hmotná životní úroveň (HDP na osobu v USD)

HDI nabývá hodnot 0-1, přičemž čím více se výsledné číslo blíží jedničce, tím je stát považován za vyspělejší. Státy jsou rozděleny podle míry úrovně lidského rozvoje:

- vysoká míra (>0,8), střední míra (0,5-0,79), nízká míra (<0,49)

Na nejvyšších místech žebříčku HDI se umísťují nejčastěji Skandinávské země.

Pokud srovnáváme státy podle hodnoty HDI a HDP, nemusí výsledek vždy odpovídat. Státy s vysokým HDP nemusí mít stejnou míru úrovně ve výsledcích HDI. Tento indikátor pochopitelně nelze spočítat ve všech státech světa, z důvodu nedostatku informací.

Kritika indexu lidského rozvoje:

- nezahrnutí ekologických aspektů
- chybí globální perspektiva (HDI se zaměřuje na vnitrostátní hodnocení)
- Ratan Lal Basu: HDI vede k myšlence, že poskytneme – li státům na nižších stupních žebříčku materiální vybavení, přinese tento čin rozvoj lidský. Nicméně lidský rozvoj by měl zahrnovat i morální/etický vývoj.

HAPPY PLANET INDEX

Od roku 2006 měří New Economics Foundation kvalitu života ve vztahu k životnímu prostředí.

HPI = $\frac{\text{životní spokojenost} \times \text{životní očekávání}}{\text{ekologická stopa}}$

- životní spokojenost – výzkumníci se ptali lidí, zda se cítí být šťastní; poskytuje World Value Survey, World Databáze of Happiness aj.

životní očekávání – očekávaná doba dožití

- výsledky se pohybují na stupnici od 0 do 100

Státy na prvních místech žebříčku jsou ty, které za účelem blahobytu obyvatelstva nejméně poškozují přírodu. HPI není měřítkem nejvyspělejší země v tradičním slova smyslu, ani „nejšťastnější“ či nejšetrnější země – jde o kombinaci těchto 3 faktorů, což nám dává naprosto nový pohled na pojetí vývoje.

Kritika tohoto indikátoru je postavena na těchto argumentech:

- HPI nereflexuje politickou svobodu, lidská práva, pracovní práva
- je příliš subjektivní, pracuje se subjektivními prvky
- měření ekologické stopy – kontroverzní

Přesto je i v politických kruzích tento indikátor přijímán (Evropská komise, britští konzervativci apod.)

Použitá literatura a odkazy:

[www.hraozemi.cz/index-lidskeho-rozvoje-\(hdi\).html](http://www.hraozemi.cz/index-lidskeho-rozvoje-(hdi).html)

<http://hdr.undp.org/en/statistics/>

en.wikipedia.org/wiki/Human_Development_Index

<http://www.happyplanetindex.org/>

MARKS, Nic. *The unhappy planet index: an index of human well-being and environmental impact*. London : New economics foundation, 2006.